

ROMÂNUL

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi numărul 1
INSERȚIUNILE
se primesc la administrație
și se taxează după tarife.
MANUSCRIPTELE NU SE
ÎNAPUIAZĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
Pe un an 36 Lei = 72 Cor.
Pe trei luni 18 Lei = 36 Cor.
Prețul unui număr e de
25 bani sau 50 filii.
Telefon p. oraș și in-
terurban Nr. 750.

Problema Scumpetei.

Cu prilejul „Serbărilor pentru copii.”

Contra scumpetei (vieții se luptă astăzi în întreaga Europă. Poporul nu mai poate suporta prețurile extrem de urcate și iritat se revoltă ca în Italia, sau organizează greve de protestare, de câte 24 ore, cum face muncitorimea din Franța și Anglia.

Toți își dau seama de gravitatea problemei și caută soluțiuni, cari aplicate nu dau nici un rezultat. Căci pentru a vindeca un rău social, trebuie să-i cunoști cauzele și trebuie să îmbrățișezi problema în întreg complexul ei. O serie de factori, crează o situație pe care nu o poți schimba dacă nu mergi la sursa ei. Altfel riști să iei măsuri parțiale bune de altfel, dar care nu sunt decât niște paliative.

Ministrul de alimentare al Angliei, d. H. G. Roberts, într'un interview, crede că nu se poate încă spera într'o scădere a prețurilor. Motivele urcării, spune el, sunt din cauză că Europa e tributara pieței americane. Cumpărăm mult, vindem puțin pe această piață. Rezultă de aici un schimb prost pentru noi, care depreciază lira sterlingă. De unde urmează în Europa o urcare de prețuri care aduce după sine o urcare de salarii, care aduce după sine o depreciere și mai puternică a banului. Ne învârtim într'un cerc vicios deci.

Va să zică: principala cauză de scumpire a traiului e situațiunea de inferioritate a Europei pe piața americană. Această chestiune a fost prevăzută înainte de război. Azi s'a realizat.

Notăm că în Anglia prețurile s'au dublat în mai puțin de un an. Repetați acum argumentele dlui Robert, pentru țările din Europa, care își regulează piața după aceea a Angliei și veți vedea cauzele pentru care în alte țări prețurile s'au urcat nu de două ori, ci de o sută cincizeci de ori.

Domnul Roberts are un sistem de curentare din care reesă mentalitatea unei clase care nu se poate adapta curentelor noi de idei ce năvălesc.

Ministrul alimentării expune apoi într'o formă lapidară celelalte cauze ale scumpetei care de altminteri le cunoaște azi toată lumea. Vom reține, și aici este partea importantă a problemei, două idei care par a se lega mai mult incidental din expunerea dlui Roberts. Anume: dsa e conșcis că viața se va schimba dacă „vom reduce trebuințele noastre zilnice și apetiturile de prisos pe care războiul pare a le fi creat; al doilea să lucrăm, să producem, dar să producem nu numai pentru consumație, ci și pentru export” Aci rezidă toată esența problemei, marele conflict între ideile lumii vechi și ale lumii noi.

Se pare că războiul a creat la o anumită categorie de oameni apetituri de prisos, ceea ce ni se pare extrem de ciudat: a creiat trebuințe zilnice pe care nu le cunoștea înainte. Întrebăm: aceste trebuințe au fost create de război sau de clasă muncitoare? Evident că nu. Ele trebuiesc căutate în categoria speculațiilor și a tuturor proiitorilor de război.

Să producem, să realizăm o supraproducție, spune ministrul englez. Ceiace înseamnă reluarea vieții dinaintea războiului, în întregul sistem de concepție al capitalismului. Or, muncitorimea dă astăzi lupta împotriva capitalismului, care pe lângă că a creat enorme diferențieri între clasele sociale.

a rost departe de a fi un stimulent pentru muncitori. Din potrivă, a fost un izvor permanent de nemulțumiri. Această luptă muncitorimea o dă prin toate mijloacele legale ce-i stă la îndemână. Este caracteristic, faptul că însuși Statele au început a-i da o mână de ajutor în această luptă al cărei proces se dezbate azi sub ochii noștri, mai violent ca ori când.

În industrie se petrece un fenomen analog cu revendicările claselor țărănești, revendicări care au fost satisfăcute. Statele în primul rând, prin măsurile ce iau, dau lovitura capitalismului, deși se vede bine că i-o dau cu cea mai mare durere și părere de rău. Socializarea, a ajuns a fi un principiu de stat.

Războiul, ale cărui greutăți în toate statele le-au dus cei mici, muncitorii fie de pământ, fie industriali, a creat o mentalitate nouă. De această mentalitate se sperie azi cei care nu au cunoscut nici una din greutățile războiului, dar care i-au cunoscut în schimb toate plăcerile, ba și surplusul de plăceri și de apetituri de care vorbea d. Roberts. Această lume veche, care și-a pierdut autoritatea morală e aplecată spre concesiile pe care le reclamă lumea nouă, dar nu vrea să vadă că această lume nu cere concesi, ci drepturi egale.

Și ni se pare că problema scumpetei are și o latură socială pe care cei mai mulți se feresc să o atingă.

Trupele române nu se retrag de la Tisa.

După consiliul de miniștri ținut la palatul dela Cotroceni, România a adresat conferinței de pace o notă, în care declară cu hotărîre, că nu poate să-și retragă armatele de pe Tisa, până când nu-i va garanta vr'un guvern maghiar, alcătuit după normele legilor internaționale, că România nu va fi din nou atacată. Guvernul lui Bela Kun necorespunzând nici uneia dintre aceste cerințe indispensabile și naturale, dorința conferinței de pace exprimată României, este absolut inexecutabilă.

Din Basarabia.

Chișinău 16. Cu prilejul comemorării morții lui Eminescu s'a organizat o mare serbare de cătră învățători.

— Pentru primirea membrilor corpului didactic de toate gradele care au ținut un congres la Iași, s'a alcătuit un comitet de primire.

— Basarabeni foști prizonieri în Germania și care au fost înrolați cu forța în armatele bolșevice trec în not Nistrul ca să scape de ei.

— Masacrele în Odessa contra populației evreiești continuă de trei zile și trei nopți. Cimitirul evreesc în care se adăpostiseră bolșevici a fost înconjurat și incendiat. Cor.

Liga pentru ocrotirea copiilor, în vederea serbărilor de azi, s'a adresat Reuniunii femeilor române din Arad și împrejurimi, cerând sprijinul acestei instituții, pentru o cât mai bună reușită a serbărilor.

Reuniunea femeilor române, s'a văzut însă nevoită să refuze propunerea ce i se făcea.

Faptul că, o instituție a căreia însemnătate culturală și morală este în deajuns de cunoscută, s'a văzut nevoită să întimpine cu un refuz, rugămintea de a da concursul său unei societăți de binefacere, putea să pară curios la început, acelor cari nu cunosc în-deajuns de bine situația.

De aceea, credem nemerit că se impune o explicație, care să nu lase nici un fel de îndoială asupra motivelor ce au putut dicta acel refuz.

Această explicațiune este cu atât mai necesară, cu cât serbările Ligei pentru ocrotirea copiilor, au loc în toate localitățile unde se găsesc filiale ale institutului și din punctul acesta de vedere, ele dobândesc un caracter ce trebuie precizat.

Liga pentru ocrotirea copiilor, a luat naștere, în timpul regimului maghiar și într'o epocă, în care acesta uza fără nici o moderație de puterea ce avea.

O instituție, creată în asemenea împrejurări, era foarte greu însă să-și păstreze caracterul ei de așezământ cu înalte tendințe sociale.

De aceea, încă dela început, Liga pentru ocrotirea copiilor, departe de a se arăta însuflețită de vederi largi și umanitare, a devenit o instituție politică și un instrument de maghiarizare al tinerilor vârstare românești.

Toate îngrijirile ce se dădeau aici, toate sfiorările încercate pentru a se forma inteligența și sufletul copiilor, erau îndreptate numai în sensul de a face ca toți elevii institutului, indiferent de naționalitate, să ajungă niște maghiari convingși. De aceea nu de puține ori, am avut durerea să vedem, cum grație sistemului acesta, ce nu era compatibil cu demnitatea unui așezământ de binefacere, foarte mulți copii din familii românești, se depărtau încet, pe nesimțite, de legea și credința strămoșească.

În asemenea condițiuni, era ușor de înțeles, ca Reuniunea femeilor române, nu putea să acorde sprijinul său serbărilor unei instituții, ce a făcut atâta timp operă de desnaționalizare, mai înainte ca această instituție, să fi făcut proba, că s'a acomodat noii situații.

Prin forța împrejurărilor, Liga pentru ocrotirea copiilor, va trebui să treacă, ca și toate celelalte instituții maghiare, sub controlul statului român, care va veghea să li-se asigure o îndrumare și o conducere conformă adevăratei lor meniri.

Va trebui însă ca toate aceste instituții, și prin urmare și aceea a Ligei pentru ocrotirea copiilor, să se transforme, nu numai în ceea ce privește aparențele și forma lor exterioară, ci să se modifice în alcătuirea și în esența lor intimă.

Atuncea când, rupând cu desăvârșire cu trecutul, va arăta că a realizat această primenire sufletească, Liga pentru ocrotirea copiilor, se va putea bucura, fără de nici o re-

INFORMAȚII.

stricție, de sprijinul statului, cât și de acela al tuturor instituțiilor românești.

Statul român, conform principiilor sale de a proteja drepturile minorităților, va face așa, încât să se păstreze neatins caracterul de așezământ de binefacere al Ligei pentru ocrotirea copiilor, făcând astfel, aceea ce ar fi trebuit să facă, la rândul lui, statul maghiar.

Aceasta este explicarea refuzului Reuniunii femeilor române, de a da sprijinul său serbărilor de astăzi, și credem că dreptatea acestei atitudini, va fi înțeleasă pe deplin.

— In atenția resortului de finanțe. —

Pensiile funcționarilor.

Primum următoarele:

Consiliul dirigent, resortul finanțelor a luat laudabilă dispoziție de a se acorda sporuri de scumpete pentru preoți de orice confesiune ar fi. Ne bucură aceasta. Poate că din cauza lucrărilor cu care e aglomerat resortul finanțelor nu s'a luat încă în discuțiune chestiunea funcționarilor care astăzi sunt pensionari.

Ne permitem respectuos a ruga pe d. șef al resortului financiar să binevoiască a lua în cercetare chestiunea pensionarilor și a văduvelor pensionare și a ni se acorda sporurile de scumpete, așa cum s'a acordat pensionarilor din vechiul regat. Reamintim că cu 50—60 coroane lunar cât primim pensie cei mai mulți dintre noi, suntem muritori de foame, și nu merităm soarta aceasta.

Guvernele ungurești luaseră dispozițiuni a ni se îmbunătăți soarta (vezi foaia oficială din 8—10 Febr. an. 1919). Nu ne îndoim că resortul finanțelor, care știm că e împovărat cu multe lucrări va binevoi a lua în cercetare cu un ceas mai înainte cauza noastră și ne va aduce îndreptare, deoarece de o jumătate de an pierim formai de foame în golătate.

Invățătorii pensionați.

Francezii rămași în Arad.

În 18 Iulie a. c. a dispărut de pe turnul casei orașenești tricolorul francez, — tot asemenea și de pe balconul casei comitatense, ca semn, că francezii au părăsit Aradul, după ce au stat aici aproape șapte luni de zile. În 18 Iulie d. a. la 4 ore, sub conducerea d. major Vincent au eșit din fortăreață batalioanele coloniale franceze, după ce la 9 ore a. m. d. general de Tournadre, însoțit de statul său major plecase.

Înainte de a pleca, d. dr. Justin Marșieu prefectul orașului și județului Arad, a făcut dlui general de Tournadre o vizită de adio, în palatul Neumana, unde era reședința fostului guvernator al orașului. D. general și statul său major au plecat în cinci automobile. În primul automobil era d. general de Tournadre, d. major Raymond șeful statului major și d. sublocotenent Portal; al doilea automobil ducea pe secretarii de stat major — iar celelalte trei automobile duceau personalul ofițeresc al statului major.

REVISTA PRESEI.

Apel la Unire. „Renașterea Română” publică sub titlul „Ținuta Noastră”, un articol din care extragem următorul pasaj:

Deci, dacă unii radicali intransigenți nu sunt îndestulați cu ținuta noastră de azi, ei nesocotesc schimbarea situației externe și interne, care ne silește azi mai mult decât oricând, ca trecând cu vederea multe neajunsuri și greșeli petrecute înaintea ochilor noștri ai tuturor, să căutăm a ne strânge rândurile față de pericolul mai mare care ne amenință. A mai porni azi o acțiune directă în contra conducătorilor Ardealului, ar însemna că periclitând ținuta noastră organizație să ne arătăm în fața lumii desbinați între noi și prin aceasta slăbiți. Și până ce luptele mari naționale în afară ne reclamă toate puterile, până ce în lupta pentru fixarea hotarelor noastre juste și pentru apărarea suveranității noastre naționale vom întâmpina greutăți de neînvinș până atunci lupta internă trebuie să înceteze.

— În ultimele zile și-au făcut apariția în Arad, obiceiuri și moravuri, pe care ne făcusem o plăcere, să le considerăm ca dispărute pentru totdeauna în întunecimile trecutului.

Vineri seara, niște personaje din serviciul siguranței cari prin modul lor de a se înfățișa și a vorbi, nu inspirau de cât o încredere mediocră, au năvălit în cafeneaua „Ungaria” unde vin de obicei ofițerii francezi, români și persoane îndeobște cunoscute, cerând să se legitimeze, aceluia cari se aflau de față. Înțelegem considerațiile ce au determinat luarea unei asemenea măsuri.

Credem însă că un control ori cât ar fi el de necesar, trebuie făcut cu toată discrețiunea necesară. Alminteri, s'ar putea ajunge la rezultatul cu totul opus intențiilor autorităților.

— *Atragem atenția publicului, că în conformitate cu ordinul C. D. R. călătorii nu au nevoie de permise de legitimație în acelaș județ sau în plășile învecinate ale unui alt județ. E suficient un bilet de identitate. Locuitorii din Arad să aibă numai bilet de identitate.*

Agenții secreți și patrurile inundă străzile principale.

Credem că periferia orașului și mahalalele ar trebui să se bucure dacă nu de mai multă, dar cel puțin de o egală atențiune.

— Poliția franceză a arestat pe agitatorii bulgari Soprata și Ignatov, cari au organizat tulburările de stradă din Rusciuc. Ambii au fost predați curții marțiale din Sofia a aliaților.

— *În toată Olanda au fost ploii torrențiale, cari au durat mai multe zile, cauzând pagube enorme. Linia ferată ce duce din Haga spre Belgia, este complet distrusă. Pagubele sunt de sute de milioane.*

— Nr. 12 din „Revista Economică” ce apare la Sibiu publică un interesant articol privitor la banii românilor emigrați în America. Vom reveni asupra acestui articol de actualitate.

— Joi 24 Iulie st. n. va avea loc în sala Ateneului din Arad concertul aranjat de dna Eugenia Codrescu primadonă de operă din București și de baritonul de operă Laurian Nicorescu. Publicul din Arad și împrejurimi este rugat a-și rezerva din vreme locurile pentru acest concert care va fi una din cele mai frumoase și plăcute manifestări artistice. Biletele se vînd de pe acuma la Librăria Diecezană și la Bloch.

— *Cu începere de eri s'a instituit în Arad cenzura română. Toate afișele pentru cinematografe, teatre și orice fel de reprezentații trebuie să fie scrise și în românește. Contravenienții vor fi pedepsiți conform legii.*

— *Ministrul italian Tittoni s'a consultat cu guvernul și Regele Italiei pentru a vedea până la ce punct se pot accepta propunerile făcute de conferința de pace Italiei. Se pare, din știrile ce ne-au sosit, că Italia va găsi o soluțiune care să fie corăpunzătoare și intereselor Italiei și amicitiei cu aliații.*

— În Polonia s'a constituit o ligă franco-polonă sub președinția dlui Paderewsky.

— O delegație din Viena va pleca în curând la Belgrad pentru a relua raporturile comerciale cu Jugoslavia.

— În lipsa dlui dr. Justin Marșieu prefectul orașului și județului Arad, care a plecat la Sibiu, cu girarea afacerilor prefecturii fost însărcinat din partea dlui Marșieu d. Romul Veliciu, avocat.

— Ploile mari și dese cari timp două săptămâni au căzut asupra județului Arad, nu au cauzat pagube prea mari recoltelor. Grânele, deși calcate la pământ de apă și de iarbă („jenea”) sunt bune. Porumbul și mulți ani nu a promis un rod mai frumos decât anul acesta. Viile au suferit mai mult. În unele ploilor stropitul viilor cu piatră vînată în multe locuri a suferit întârziere, pe urma creșterea prutului făinos pe frunzele viței de vie și sporit — de-asemenea și peronospora. Totuși se speră un rod mai bun decât mijlociu.

— *Deputații Basly și Cadot din Camera franceză, au depus un proiect de lege pentru introducerea pedepsei cu moarte contra speculanților și acaparatorilor.*

La noi o să se propună un proiect de lege să li-se ridice monumente.

— D. dr. Ioan Robu primarul orașului Arad a sosit azi în localitate, întorcându-se din Sibiu și Petroșeni, unde a avut de arătat chestiuni referitoare la gospodăria comunei.

— Astăzi au loc în localitate serbările organizate de „Liga maghiară”, pentru ocrotirea copiilor.

— Compania artiștilor dramatici din București, va reprezenta, la Cluj, în zilele 22—25 piesele: Năpasta, Casa de lut și Peștele roșu de M. Sorbul.

— Aceleași piese vor fi reprezentate la Arad în zilele de 26—29 c. Biletele de intrare se vînd de vânzare la Librăria diecezană. (So 2)

— Vinars de trebere și cognac se căută la gospodăria de vii a lui LAZAR PALAȘ în Pâncota. Ko 214

Bibliografie. Victoria revistă literară, conține proză și poezie semnată de dnii Lt. col. Vasile Al. Cazaban, Al. T. Stamatiad, V. Eftimiu, A. Frăncu etc. Abonamentul 100 lei anual. Piața Amzei 15 București.

— **Sburătorul nr. 13** cuprinde: E. Lovinescu Duiliu Zamfirescu sau despre dragoste. G. Roșu Inima de-atuncea, D. Nanu: În fața morții, N. D. descu: Cântecul nostru. Liviu Marian: Dorință, C. stanța Marino-Moscu: Tălharul, Alexandru T. Stăniad: Simfonia toamnei, George Gregorian: Bală vieții, Cronică, informații etc. Prețul 1 leu.

Poșta Redacției. E. T. Pocola. S-a publicat lucruri importante comunicați-le telegrafic pe spațiul nostru.

M. Văsiescu. Treceți când veniți prin Arad pe la redacție.

Un om la locul său.

Cetitorii noștri au luat cunoștință de măsurile financiare pe care le-a luat noul director de finanțe al Aradului d. Iuliu Arsenovici.

Deși numai de puțin timp dsa se află în fruntea unui atât de important serviciu și a avut de întâmpinat mari greutăți inerente oricărui început, constatăm cu satisfacție, a măsurile ce a luat până acum pentru asigurarea bunului mers al finanțelor Aradului, surmenite a da cele mai frumoase rezultate. D. I. Arsenovici, care e un vechi funcționar și un bun cunoscător al chestiunilor financiare sperăm că va ști să se achite în un mod demn de laudă, realizând astfel speranțele ce s'au pus în dsa când i s'a încredințat un post de o așa de mare însemnătate la periferia românismului.

Adunarea învățătorilor din Arad.

— Deschiderea sedinței. Discuțiunile urmate. Masa comună. —

Eri dimineață s'a ținut în sala festivă a primăriei, adunarea generală a Reuniunii învățătorilor din districtele I—VII, județele Arad, Bihor și Cenad.

Conform programului, dimineața la orele 8 s'a oficiat la catedrală un Te-deum, de părințele protopop T. Văfianu.

La orele 10, membrii Reuniunii, în număr de 200, s'au întâlnit în sala festivă a primăriei. Vicepreședintele părințele D. Dobos, salută pe P. S. Sa episcopul I. Papp ca protector al reuniunii. Prea S. Sa răspunde arătând chemarea ce o are învățătorimea în România-mare.

După deschiderea sedinței, se citesc actele intrate și rapoartele comitetului central.

Adunarea ia notă de demisionarea președintelui Reuniunii, Iosif Moldovan, numit revizor școlar și a bibliotecarului Olariu numit subrevizor școlar. Adunarea îi felicită pentru noile lor posturi.

După ce s'a ales comisia de cenzurare a raportului comitetului central, s'a luat în discuție raportul comisiei, care a făcut propunerile următoare:

1. Unificarea învățământului pe întreg teritoriul României Mari.

2. Toate școlile primare să fie luate pe seama statului (statificarea școlilor).

3. Îmbunătățirea situației materiale a învățătorilor.

După vîi și lungi discuțiuni, la care iau parte foarte mulți învățători, s'au primit propunerile comisiei menționate mai sus, cu modificarea propusă de d. Dârlea în chestiunea îmbunătățirii salariilor.

După lămuririle date de d. I. Moldovan, revizor școlar și dr. Ciuhandu, delegatul comitetului, că Consiliul dirigent a luat deja hotărâri pentru îmbunătățirea soartei materiale a învățătorilor, adunarea își exprimă deplină încredere, că aducerea la îndeplinire a acestor măsuri nu va întârzia.

Adunarea propune ca să se aducă la cunoștința Consiliului Dirigent soarta învățătorilor pensionari, a văduvelor și orfanilor, cerând să li se sporească și lor pensiunile spre a putea face față greutăților vieții.

Cu acest prilej s'a oficiat un parastas pentru membrii reuniunii decedați în cursul războiului. Aceștia sunt în număr de șapte-sprezece.

Noul birou al Reuniunii se compune după cum urmează:

Președinte: Iuliu Groșorean, vicepreședinte: Petru Vancu, secretar I: Nicolae Cristea, secretar II: Pavel Dârlea, cassier: Teodor Checheș, bibliotecar: George Popovici, controlor: George Petroviciu.

Membrii în comitet: Romul Tăucean, Traian Givulescu (Radna) Simeon Neamțu, Traian Talic și Petru Lupaș.

Adunarea a ales președinte de onoare al Reuniunii pe d. I. Moldovan, revizor școlar, în urma activității sale meritoase ca președinte al Reuniunii.

D. dr. Emil Grozda, primpretorul plasei Arad s'a înscris membru fondator.

După adunare membrii Reuniunii au luat un dejun comun la Crucea Albă.

Antanta contra Ungariei.

Lyon 19. Conferința de pace a trimis o nouă notă lui Bela Kun, anunțându-i că antanta va continua blocada împotriva Ungariei și va lua severe măsuri de reprimare, dacă continuă operațiunile contra românilor pe Tisa și dacă nu vrea să respecte condițiunile armistițiului.

TELEGRAME.

Satisfacerea pretențiilor Italiei.

Roma 18. „Messagero“ anunță din sursă sigură că la Paris s'a luat hotărârea pentru a li satisfăcute pretențiile italiene față de Austria, conform tratatului încheiat de Italia cu Anglia și Franța. (Ag. Dacia.)

Titonni s'a întors la Paris.

Roma 18. Titonni, delegatul Italian, după ce a raportat regelui despre activitatea sa la Conferință, s'a întors la Paris, întovărășit de secretarul său.

Convenția americano-franco-engleză.

Belgrad 19. Ziarul „Pravda“ anunță din Londra, că Wilson a vorbit în senatul american pledând pentru recunoașterea convențiunei defensive și ofensive a Americii cu Franța și Anglia. Se știe că fără aprobarea prealabilă a senatului american nu se poate face, nici o convenție cu alte state. (Ag. Dacia.)

Agravarea situației în Turcia.

Paris, 18. Știri din Atena spun că criza guvernului otoman s'a agravat. Situația în Turcia e așa de gravă încât nici un bărbat de stat nu vrea să primească un portofoliu ministerial. Se pare că Turcia își trăește zilele din urmă.

Criza guvernului german.

Londra, 18. „Daily Mail“ anunță din Berlin: Criza guvernului german s'a agravat în așa măsură, că demisiunea lui se așteaptă din zi în zi. (Ag. Dacia.)

Extradarea exkaiserului.

Amsterdam, 19. A sosit la Haga o comisiune internațională, compusă din șase membri ai antantei, care va începe imediat demersurile pe lângă guvern cu privire la extradarea lui Wilhelm.

Amsterdam. Ex împăratul Wilhelm a fost escortat din castelul Amerongen, la Arnheim. Comandantul gărzii olandeze Vandern, care a garantat pentru Wilhelm puterilor antantei cu prețul vieții sale. (Ag. Dacia.)

Grevele din Hamburg.

Viena 18 Știrile din Berlin anunță, că funcționarii de poștă din Hamburg au declarat grevă, cerând urcarea salariilor cu 620 procente și 8 ore de muncă.

La grevă s-au alăturat și funcționarii de telegraf și telefon, așa că în Hamburg orică comunicăție poștală, telegrafică sau telefonică a încetat. (Bg. Dacia.)

Ocuparea Petrogradului.

Paris, 19. Consiliul celor cinci a aderat la ocuparea Petrogradului de către amiralul Kolceag cu ajutorul trupelor finlandeze. Se anunță în legătură cu această hotărâre, că bolșevicii au ocupat în Petrograd toate edificiile ambasadelor străine și au deținut pe funcționarii ambasadelor. (Ag. Dacia.)

Lucrările comisiei financiare.

Paris 18. Comisia financiară a discutat subpreședinția dlui dr. Klotz, chestia financiară a Austriei. Comisia are să termine aceste lucrări până în 28 c. Comisia s'a mai ocupat și cu chestia financiară a Bulgariei și Turciei. Încât privește chestia financiară a Turciei, aceasta e așa de complicată încât comisia va avea să lucreze mai multe luni pentru deslegarea ei. (Ag. Dacia.)

Serbia reia relațiile cu Germania.

Belgrad 19. „Pravda“ anunță că guvernul sârbesc tratează cu guvernul german în scopul de a încheia o convenție comercială. După rețificarea păcii, Sârbia va relua imediat relațiile diplomatice cu Germania. (Ag. Dacia.)

Reprezentantul Cehoslovaciei în Elveția.

Paris 18. Reprezentantul diplomatic al republicii cehoslovace în Elveția, și-a prezentat prezidențiului republicii elvețiene, scrisorile de acreditare. (Ag. Dacia.)

Pentru restabilirea liniei în Germania.

Berlin, 19. Socialiștii independenți au ținut în piața din fața palatului imperial o mare adunare populară, cu intenția să pună capăt odată luptelor interne din Germania.

Socialistul independent, Heinrich Schwarz, a descris în cuvinte triste urmările nefaste ale tulburărilor de până acum, spunând că pentru Germania, pentru întreg poporul german se pregătește catastrofa totală prin nesfârșitele greve, ciocniri fără rost de stradă și prin hărțuțiile dintre partide.

Socialistul independent Birmann, a cerut socialiștilor naționaliști să se împace cu socialiștii independenți, și să-și dea reciproc sprijinul în munca grea, de care este atât nevoie pentru restabilirea stării normale din Germania. (Ag. Dacia.)

Criza ministerială în Spania.

Madrid 18. Cu toate că în noul minister su intrat șefii partidelor socialiste liberale și al celui conservator, lupta între diferitele partide continuă. Contele Romanoues în deplină înțelegere cu partidul său, cere regelui ca Maura să demisioneze. (Ag. Dacia.)

Chestiunea lucrătorilor în Anglia.

Londra 19. Gompers, cunoscutul șef al muncitorilor engleze, care acum pentru a doua oară a fost ales președinte al „alianței muncitorești“, a avut mai multe discuțiuni cu d. Lloyd George în diferite chestiuni muncitorești de mare importanță, atât pentru muncitorimea americană, cât și pentru cea engleză. (Ag. Dacia.)

Procesul lui Apáthy.

Continuare.

Sibiu, 18. Azi au continuat desbaterile în procesul Apáthy. Între cei ascultați a urmat în rândul prim d. general Niculcea care a spus, că la timpul său, a cerut colonelului Kratochvill să se retragă. Colonelul Kratochvill a răspuns că fără aprobarea guvernatorului Apáthy nu poate ezecuta retragerea. Față de aceste afirmațiuni, Apáthy a declarat, consecvent spuselor sale de ieri, că în afacerile militare nu exercită nici o influență.

Prezidentul curții marțiale îi readuce aminte lui Apáthy, că la timpul său a aprobat verbal și în scris închiderea mai multor ofițeri români deținuți, apoi că Apáthy a avut tot timpul legătura telefonică directă cu Kratochvill. Apáthy neagă. Afirmă chiar, că pentru el nu prezintă vr'o importanță deosebită faptul, că se va ajunge sau nu la înțelegere între generalul Neculcea cu Kratochvill.

D. general Neculcea spune apoi, că Apáthy i-a arătat o convențiune militară cu privire la o zonă neutrală, — ceea ce dsa a refuzat categoric.

Martorul d. dr. Iulian Pop, spune, că trupelor române din Cluj li s'a dat ordinul să depună jurământul de fidelitate C. N. Maghiar din Cluj.

General Siegler, chemat ca martor, a spus că Apáthy i-a cerut să stabilească ziua pentru depunerea jurământului gardei naționale române față de consiliul național maghiar. La ordinul lui Apáthy au fost concentrate la Cluj noui trupe săcuiești. Primul transport era de 500 oameni și acesta s'a întărit cu detașamente cari veneau zilnic.

Locotenentul maghiar Zali György, a declarat, că în urma luptei dela Tiganii a aflat, că rezistența dela Zalău a fost ordonată dela Cluj. Procesul continuă. (Ag. Dacia.)

Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea.
Editor responsabil: Aurel Russu.

x Salon românesc de tuns, ras și frizat
strada Deák-Ferenc nr. 2. Radu Ursu.
U 117—10

Înștiințare.

Cu începere de 18 Iulie 1919, toate localitățile se vor închide la orele 23-30, iar accesul pe străzi se va permite numai până la orele 24.

Toți călătorii cari sosesc cu trenul după această oră își vor viza biletul la comandamentul Gărei.

Cei cari vor călca acest ordin vor fi arestați și trimiși în judecata Curții Marțiale.

Comand. Pieței Arad
Căpitan Rom. HOTTINEANU.

Co 213-7

**Extras din ordonanță
Nr. 21 și 25.**

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localități publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip, știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecatori militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război. (Pe 207-3)

Resertul, Agricultură și Comerț.

Nr. 4987-1919. Secția D.

ORDONEZ:

1. Proprietarii de oi și toate persoanele, cari au în posesiune lână în cantități ce trec peste trebuințele lor casnice, sunt obligați a declara toată lâna ce au în depozite în termen de 8 zile, iar lâna ce acum se recoltează, după recoltare în termen de 8 zile prefecturei județului.

2. Toată lâna se declară de imobilizată și nu se poate transporta dintr-o comună în alta fără autorizația prefecturei de județ, afară de cazul pentru bunăoară când proprietarul turmelor de oi își transportă lâna dela locul de recoltare la magazinele sale din altă localitate.

3. Lâna se va aduna și cumpăra de către delegații sindicatului fabricilor de textil din Transilvania și se achită în număr la locul de predare. Delegații sindicatului vor avea asupra lor bilete de legitimație.

4. Dnii prefecti vor pune la dispoziție delegaților sindicatului declarațiunile primite dela deținătorii de lâna.

5. In baza ordonanței noastre nr. 3850 exportul lânii este oprit, asemenea și negoțul intermediar.

6. Ceice vor contraveni acestei ordonanțe se vor amenda conform ordonanței 3850, pub. în Gaz. Of. nr. 30. cu amendă până la 100.000 cor. închisoare până la 6 luni, precum și confiscarea.

Arad, 17 Iulie 1919.

Dr. Iustin Marșieu
prefect.

Pe 206-3

ANUNȚ.

A sosit o cantitate mai mare de HARTIE NEGATIVĂ, fabricațiune franceză — compremațiune perfecte ale plăcilor de fotografie. Se ailă de vânzare, dimpreună cu alte recvizite de fotografie. H. BLOCH, Arad. La prăvălia din colț. Bo 210

Român, caută casă bine mobilată, în centru. Eventual, penziune. Oferte la redacția ziarului sub „ROMAN”.

PUBLICAȚIUNE.

Prin care se aduce la cunoștință tuturor comercianților și altor întreprinderi deschise în a doua jumătate a anului 1918, cât și în anul 1919, că începând dela 21 Iulie a. c. va fi afișat spre vedere publică la perceptoriatul orașenesc (Arad) proiectul de dare după venit clasa III-a. A 211

Comandamentul hergheliei din Mezöhegyes.

Nr. 656. Igd.

PUBLICAȚIUNE.

Herghelia din Mezöhegyes vinde în ziua de 27 l. c. prin licitație 10 cai, și anume:

1 castrat de 3 ani
6 castrați de 2 ani și
3 castrați de 1 an.

Inceputul licitației la ora 10 a. m. în localitățile construite spre acest scop, în Mezöhegyes.

Condițiile de licitare se vor aduce la cunoștința publicului la fața locului.

Mezöhegyes, la 16 Iulie 1919.

Comandantul hergheliei.

Văzut: Traian I. Iarca, m. p.

Comandantul Consiliului Dirigent.

Co 212

x Iuliu Halmos, dentist diplomat, care a lucrat timp de 4 ani în atelierul militar al garnizoanei din Arad, si-a făcut temeinice studii asupra celor mai nouă rezultate pe terenul dentistic, si-a redeschis atelierul dentistic din Arad str. Asztalos Sándor nr. 10. Ordonează dela orele 8 a. m. până la orele 6 seara. Bo 1

Moșie de arândat.

în hotarul Beiuș-Sântmartin, jumătate oră de părtare de orașelul Beiuș (jud. Bihor). Sunt 237 hoide catastrale pământ arător cu edificiile corespunzătoare și diferite mașini de economie. Acomodată pentru lăptărie și grădinarie. Fântână arteziană.

Ofertele a se adrese doamnei Viora dr. Ioan Ciordaș, Beiuș. Ci 192-2

Rafinatorul de mâni RO. A.

în câteva zile aduce în ordine. lo face albe, netede și grite. **mânilor dure**

UNSOARE pentru unșul de noaptea — — 15 cor.
UNSOARE pentru unșul de zi — — — 20 "

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei ROZSNYAY.

Iuliu Asmány, farmacist

ARAD, colțul pieței Libertății și colțul străzii Eötvös. No 204-40

VASILE SAVEL

AVOCAT, CĂPITAN IN REZERVĂ.

Consultațiuni juridice. Apără la
Curtea Marțială.

ARAD, str. Florian 27 orele 8—9 dim.

Preparatele **SERAIL** sunt cele mai bune. Iedau în cosmetic curând și păstrează catifelie surie a feței, grunzilor, mânilor precum și culoarea albă.
UNSOAREA SERAIL pentru noaptea — — 8 și 4 cor.
CREMA SERAIL pentru zi — — — 10 cor.
PUDRA SERAIL (albă, roză, cremă, în culoarea corpului, lila și vânătă) — — — 8 cor.
SERAIL PENTRU FIȘETA PIDEI — — — 5 "
APĂ DE FAȚĂ SERAIL — — — 10 "

ANEMIE, PALOARE, DIPEPSIE

inceată în câteva săptămâni, dacă folosești vinurile medicale ale lui „ROZSNYAY” recomandate și de medici.

VIN FERAT CHINA 1 sticlă — — — 20 cor.
VIN PEPIN 1 sticlă — — — 25 "
VIN CONDURONGO 1 sticlă — — — 25 "
VIN CHINA — — — 20 "

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei Ro 204-40 Rozsnyay:

ARAD, colțul pieței Libertății și a străzii Eötvös.

ULEI DE UNS MAȘINILOR

și o garnitură de treerat 8 cai fabricat magyar állam, în stare foarte bună se ailă de vânzare la

MAXIM I. VULCU

fabrică de mașini Vn 1744

ARAD, strada Fábrián László nrul 5.

ANUNȚ.

Voiesc să iau în arândă 300—500 iugăre catastroale de pământ arător, pășunat și pădure

O 202-3

Adresa la Administrație

E-L-I-X-I-R-U-L

din fierea pământului (Centaurea centauriam) este cel mai excelent medicament contra boalelor de

stomac, sgârșeli, arsură, lipsă de apetit, umflătură răgă-ală și constipație

Se poate procura dela farmacia:

Dr. Földes și Hehs, Arad.

Fö 176

„Iarși am pus în circulațiune cel mai favorabil cosmetic a damelor”

HELACITUL

„Fata unșuroasă și cu coși (mitleser) după o spălătură d-rine minunat de frumoasă de oare HELACITUL e nou, nestrăicacios și mădă și seră efectul lui înfrumusețator”.

PREȚUL 5 cor.

Dr. FÖLDES și HEHS

farmaciști, ARAD.

VINURI

de soiuri foarte bune albe și Schiller, trase după dragă în detal pe lângă prețuri foarte moderate se pot căpăta la firma:

„HERMES”

întreprindere de Comisiani,

în ARAD, str. Luther Márton nrul 1.

Unsoarea Canada

stărpește în câteva zile erupțiunile și mâncărurile precinuite de sudori, călduri de vară, de răie și așa mai departe.

Prețul unei fighelițe 10 coroane

PREPARATUL CEL MAI IDEAL CONTRA

ASUDATULUI DE MÂNI ȘI DE PICIOARE

E PREPARATUL

PUDRA „ANOSMIN” prețul — — — 6 cor.

SPIRITUL „ANOSMIN” prețul — — — 5 "

USCĂ, INCEATĂ MIROSUL ÎNDATĂ, INCEATĂ ASUDATUL.

IULIU ASMĂNY, farmacist